

1.11.2022

VN/21882/2021

VN/21882/2021-STM-42

## STM; lausunto kouluruuan kehittämishohjelmasta

Maa- ja metsätalousministeriö pyytää lausuntoa 21.10.2022 päivätystä ehdotuksesta kouluruuan kehittämishohjelmaksi. Ohjelman on valmistellut MMM:n lokakuussa 2021 asettama monialainen työryhmä. Ohjelma sisältää kuvauksen kouluruokailun nykytilasta ja se sisältää 23 kehittämisehdotusta. Kehittämisehdotukset liittyvät muun muassa vastuullisuuteen, olemassa olevien suositusten noudattamiseen, riittäviin resursseihin, viestintään, osallisuuteen ja seurantaan.

Pyydettynä lausuntona sosiaali- ja terveysministeriö esittää seuraavaa

Sosiaali- ja terveysministeriö pitää kouluruokailujärjestelmää ja sen jatkuvaa kehittämistä erittäin tärkeänä. Kouluruokailu tukee ravitsemusta, hyvinvointioppimista ja terveyttä sekä vähentää ravitsemukseen liittyvää eriarvoisuutta. Ravitsemussuositusten mukainen kouluruokailu tukee myös kestävä kehitystä, ruokaturvaa, opiskelukykyä ja osallisuutta. Kouluruokailun toteutumisen seuranta ja arviointi ovat myös osa koulun terveysolojen ja oppilaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen seurantaa.

Lausunnolla oleva kehittämishohjelmaan on koottu hyvin monenlaisia kehittämisehdotuksia, joista useimmat on kirjattu varsin yleisellä tasolla. Kouluruuan kehittämishohjelman kohderyhmiä ja niiden roolia kouluruokailun kehittämisessä ei ole lausunnolla olevassa ehdotuksessa juurikaan kuvattu. Kehittämisehdotukset on koottu neljän eri luvun alle ja ne sisältävät osin rinnakkaisia asioita. Luonnos on sisällöltään hiukan epätasainen ja viimeistelemtön, esimerkiksi lähdeviitteitä puuttuu sekä tekstistä että lähdeluettelosta eikä esimerkkejä toimintamalleista ole kuvattu.

Kehittämishohjelman vaikuttavuuden parantamiseksi sosiaali- ja terveysministeriö ehdottaa, että tehtyjä ehdotuksia tarkennettaisiin ja konkretisoitaisiin. Työryhmän esittämien kehittämisehdotusten kohdalla olisi tärkeää kuvata, keiden vastuulla asian edistäminen olisi ja miten ehdotuksia voisi konkreettisesti viedä eteenpäin (ml. toimenpiteet, resurssit ja aikataulut). Myös vastuunjako eri toimijoiden välillä poikkihallinnollisesti ja eri tasoilla olisi hyvä kuvata. Lisäksi olisi hyödyllistä, jos kaikki kehittämisehdotukset koottaisiin yhdeksi yhtenäiseksi kokonaisuudeksi ja mahdollisesti myös priorisoitaisiin.

**Postiosoite**  
**Postadress**  
**Postal Address**  
Sosiaali- ja terveysministeriö

PL 33  
00023 Valtioneuvosto

**Käyntiosoite**  
**Besöksadress**  
**Office**

Meritullinkatu 8  
Helsinki

**Puhelin**  
**Telefon**  
**Telephone**

0295 16001  
+358 295 16001

**Faksi**  
**Fax**  
**Fax**

02951 63415  
+358 2951 63415

**s-posti, internet**  
**e-post, internet**  
**e-mail, internet**

kirjaamo.stm@gov.fi  
stm.fi

Useissa kehittämisohjelman kehittämis ehdotuksissa viitataan suoraan valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusten noudattamiseen (esimerkiksi maksuttoman ja ravitsevan välipalan tarjoaminen kouluruokailusuosituksen kriteerien mukaisesti s. 12 ja ruokailusuositusten mukaiset ruokailuajankohdat ja vähimmäisaika ruokailuun s. 18) tai esitetyt kehittämis ehdotukset ovat yhteneväiset ao. suositusten kanssa (mm. tarjotaan kasvisruokaa toisena pääruokavaihtoehtona, ravitsemuksen, asiakastyytyvyyden, hävikin tms. seuranta). Sosiaali- ja terveysministeriön näkökulmasta kouluruokailusuositusten toimeenpanon tehostaminen ja juurruttaminen sekä niihin liittyvä seuranta ja arviointi olisikin yksi keskeisimmistä toimenpiteistä kouluruokailun kehittämiseksi, johon kehittämisohjelman jatkotyöstämisessä olisi syytä panostaa.

Osastopäällikkö

Taru Koivisto

Neuvotteleva virkamies

Sirpa Sarlio

Liitteet

Jakelu

MMM RO Markkinayksikkö, Kirsi Viljanen  
MMM RO Markkinayksikkö, Virpi Kulomaa

Tiedoksi

**VN/21882/2021-STM-48**

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: